

Deventer verhaal eindjaren '60

De dichter en journalist Nico Slothouwer

(Tekst Allard van Lenthe 2024)

Wat is dat toch? Sommige mensen ben je na een week vergeten en anderen draag je je hele leven met je mee. Ook al heb je ze vijftig jaar niet meer gesproken, ook al zijn ze vijftig jaar dood.

Dit verhaal gaat over de Deventer dichter en journalist Nico Slothouwer, die ik als tiener heb gekend en die op dertigjarige leeftijd zelfmoord heeft gepleegd.

‘Nico was er vroeg bij.’ zegt zijn vader bij Nico’s crematie.

Ik durf hem niet te vragen wat hij bedoelt. Nico als zestienjarige dichter en journalist? Of Nico die zichzelf op dertigjarige leeftijd ophangt.

Hij was er vroeg bij

Ik kom Nico Slothouwer tegen in 1972 in het Jongeren centrum De Zambar Brink 30 in Deventer.

Hij is vijftien jaar en zit op de havo van de Alexander Hegius Scholengemeenschap in de binnenstad.

Hij wil dichter en journalist worden. Of eigenlijk is hij dat al.

Als correspondent van het Deventer Dagblad zit hij in mijn kantoor stukjes te typen en mensen te bellen.

‘Het is hier toch een jongeren centrum?’ zegt hij.

Op een keer heeft hij een zieke duif bij zich. Die heeft hij bij de Grote Kerk gevangen.

‘Maar,’ zegt hij ‘er vliegen daar nog veel meer zieke duiven rond.

Iemand heeft ze vergiftigd! Kan ik even met het Deventer Dagblad bellen?’

Na het telefoontje grist hij de bewegingsloze duif uit mijn handen en rent ermee de deur uit, want hij heeft een spoedafpraak met de fotograaf van de krant.

Zo levert hij dagelijks stukjes voor de krant.

Hij gaat ervoor zitten, trekt de typemachine naar zich toe en is tien minuten voor zichzelf bezig.

‘Ik hoop dat het goed is’ zegt hij.

‘Vast wel!’ zeg ik.

Ik zie iets in hem, dat kan hij wel gebruiken.

Een kunstdag op school.

Zoals hij tegen het jongerencentrum aan kijkt, zo kijkt Nico Slothouwer tegen zijn school aan: de school is er voor mij.

Hij mag van de Alexander Hegius Scholengemeenschap in de aula aan de Noordenbergstraat (nu filmtheater Mimik) een kunstdag organiseren.

Waarom wel een jaarlijkse sportdag en geen jaarlijkse kunstdag?

De tekenleraar Pim van Pagée en de kunstenaar Jacques Magendans doen mee en misschien kan ik voor de muziekgroepen en danstheater zorgen.

Hij heeft al contact gehad met de jazzdrummer Han Bennink, de folkzanger Jocko Stok en met de band CCC Inc. De school betaalt! Zal hij het alvast in de krant laten zetten?

Na een paar weken word ik door de impresariaten van CCC Inc en Han Bennink opgebeld. Gaat het nog door met de kunstdag op het Alexander Hegius in Deventer?

Pim van Pagee en ik gaan met de scholierenvereniging om de tafel zitten.

De kunstdag wordt uitgesteld naar de week van de eindexamens, want dan hebben de leerlingen van de lagere klassen niks te doen.

Ik zorg voor de contracten met Han Bennink en CCC Inc en Pim van Pagée en Jacques Magendans zorgen voor kunstenaars en de materialen.

Es geht los!

‘Zal ik dan nu naar de krant gaan?’ zegt Nico Slothouwer.

Vrienden

In hetzelfde jaar 1972 komt Nico op het idee in het Jongerencentrum De Zambar een Literair Café te beginnen.

Alleen: het komt er niet van. Nico denkt dat zoiets vanzelf gaat. Of niet vanzelf. Wanneer Nico iets bedenkt, dan wordt het al gedaan, dan is het al gedaan.

Zijn geest is groter dan zijn lichaam. Wanneer hij zegt dat hij een weekend naar Parijs gaat, is hij er al geweest. Wanneer hij verliefd is, is het al weer uit.

Zo maak je in een korte tijd veel mee.

Als nieuwsgager stapt Nico Slothouwer over van het Deventer Dagblad naar de regionale omroep Radio Oost. Van Radio Oost krijgt hij een grote Uherbandrecorder, waarmee hij op het stadsplein De Brink voorbijgangers aanspreekt en mensen interviewt die in het nieuws zijn.

Hij zit bijna elke dag met zijn vrienden René Mens en Bernd Bevers in het cultcafé Het Ei van Columbus. Ze kleden zich in het zwart. Sartre en Camus zijn populair en van de drie vrienden wordt gezegd dat ze nihilisten zijn. Dat klopt niet. Nico en zijn vrienden willen wel wat, maar ze lopen vast. Het zijn de Titaantjes uit het boek van Nescio. Het leven en de kunst valt hen zwaar, want de wereld is achterlijk en aan hen mankeert ook het één en ander. En God laat de boel de boel.

De Waalbrug in Nijmegen

Ik verlies hem uit het oog. Nico verhuist naar Amsterdam, ik verhuis naar Nijmegen.

Nico Slothouwer klimt op als VPRO-verslaggever, dichter, recensent en literair columnist. Ik hoor hem op de VPRO-radio, ik lees hem in het NRC Handelsblad. Het gaat bergopwaarts.

Hij komt bij me langs in het Cultureel Centrum De Lindenberg. Niet om een stukje te typen of iemand te bellen, maar om op te treden. Ik laat in het voorprogramma van popconcerten dichters optreden. Dan hebben dichters ook een keer veel publiek. Het Cultureel Centrum De Lindenberg ligt aan de Waalkade en de dichters die ik daar ontvang, vragen me waar Japi uit de Titaantjes van Nescio van de Waalbrug sprong. Nico Slothouwer ook.

We klimmen op het platte dak van het C C De Lindenberg. Ik heb hoogtevrees, Nico niet. Nico loopt langs de rand van het dak. Wanneer hij even later naast me gaat staan, hou ik hem vast. We kijken naar de Waalbrug. We citeren Nescio: 'Op een zomermorgen om half vijf, toen de zon prachtig opkwam, is hij van de Waalbrug gestapt. Springen kon je het niet noemen, zei de man die het te laat in de gaten kreeg, hij was er afgestapt.'

Afscheid

In 1994 regel ik in het gemeentehuis de presentatie de presentatie van Nico Slothouwers Verzameld Werk. De zelfmoord kwelt de nabestaanden. Ik spreek zijn ouders. 'Hij was er vroeg bij!' zegt zijn vader. 'Maar hij heeft drie keer zoveel mee gemaakt als jij en ik!' De sprekers Menno Wigman, John Albert Jansen en Marco Fondse zitten ongemakkelijk te gissen naar de doodsoorzaak. Ze dichten Nico als verklaring voor zijn zelfmoord allerlei ziektes toe. Toen Nico nog

leefde hadden ze het nooit over die ziekten.

Misschien overvalt de dood iemand gewoon, misschien doet iemand iets wat hij op dat moment bedenkt.

Zijn vriend Ducco van Weerlee beschrijft Nico's dood als volgt 'Een touw, een stevige haak, een trappetje om omver te schoppen (...). Zou er op dat moment iemand hebben aangebeld, dan had Nico zich ongetwijfeld verontschuldigd en koffie aangeboden!'